

Szeged város 1943. évi költségvetési tervezetének előkészületei

Érdekes adatok a magyar városok költségvetéséből — A Székesfőváros egymaga nagyobb költségvetéssel végzi a közigazgatást, mint az összes magyar városok együttvéve

(A Délmagyarország munkatársától) A város költségvetésének összeállítására mindig a nyári hónapokra esik. Az alapszabály az — amit azonban az utóbbi években nem lehetett beartani —, hogy a következő évi költségvetési tervezetnek szeptemberre el kell készülni, hogy szeptemberben, vagy legkésőbb októberben letárgyalhassa azt a közgyűlés s az elfogadott költségvetést szabály szerint még novemberben fel kell terjeszteni jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Ezt a törvényes intézkedésekben lefektetett előírást azonban, mint köztudomású, évek óta nem lehet betartani, mert a számvevőség a lecsökkentett létszám mellett nem tud olyan munkatempóban dolgozni, hogy a költségvetési tervezetet már szeptemberben közgyűlés elé lehetne terjeszteni. De nemcsak Szegeden van ez így, hanem az ország valamennyi törvényhatósági városában is s mivel ilyenformán mindenütt késve készülnek el a költségvetések, a késés a város pénzügyi adminisztrációjában semmi zavart nem okoz, mert ehhez a helyzethez alkalmazkodva veszik tárgyalás alá a belügyminisztériumban is a felterjesztett költségvetéseket. Szegeden pl. a múlt évben, mint ismeretes, decemberben tárgyalta a költségvetést a közgyűlés s csak ez év februárjában került sor annak belügyminisztériumi letárgyalására. A késedelem folytán előállott helyzetet azután mindennél úgy hidalják át, hogy a jóváhagyásig az előző évi költségvetés főbb vonalaiban megállapított alapelvek szerint történik a pénzügyi közigazgatás.

Az idén a költségvetési tervezet elkészítésének szempontjából ugyanaz a helyzet a városházán. A városi számvevőség megkezdte az előmunkálakat, azonban, tekintettel arra, hogy az eredeti 40-es létszám helyett ma is csak 27 a számvevőségi tisztviselők száma, előreláthatólag késő őszi lesz, mire napirendre kerülhet a városházán a jövő évi költségvetési tervezet letárgyalása. A létszámkérdés mellett jelentősen befolyásolja a munka előrehaladását az a sok új szempont, amely a jelenlegi körülmények között egészen közérőlt érinti a költségvetési tervezetet. Főleg az árak és a munkabérek változása az, ami nagy mértékben érinti a költségvetési tételek összeállítását, amivel kapcsolatban példának elegendő, ha csak azt vesszük

figyelembe, hogy amikor két évvel ezelőtt a rendőrségi palota építkezési előmunkálatait megkezdték és a költségvetést összeállították, az összeg 800 ezer pengő körül mozgott, ma pedig már, mint azt a legutóbbi közgyűlés elhatározta, fel kellett emelni a költségvetési keretet kétmillió pengőre, mert időközben az anyagárakban és a munkabérekben olyan eltolódások állottak elő, hogy az eredeti kalkulációkat át kellett számítani és realizálni. Ilyen körülmények mellett fokozott mértékű körütekintést igényel a költségvetés összeállítása s a városházán számolnak azzal, hogy a jövő évi költségvetés végösszege jóval 10 millió pengő fölé emelkedik. Rendkívül nehéz feladat ebben a helyzetben a költségvetési egyensúly megteremtése is, mert hiszen a város legnagyobb és legfőbb bevételi forrása a földbérjévedelem kötött és nem emelkedik, a kiadások pedig az egész vonalon emelkedtek. Az idei költségvetés szükséglete 9.644.287 pengő. A bevétel 7.950.558 pengőben van előirányozva s így állott elő az az 1.693.729 pengős hiány, amit 80 százalékos pótdó kiadásával fedezett a város. Az idén azonban számolni kell azzal, hogy éppen a földbérkötöttsége, másrészt az áreltolódások miatt még nagyobb lesz a hiány s így az egyensúly biztosítása még nehezebb lesz. Ezek miatt valószínű, hogy az idei kilenemmilliós szükséglet jövőre 10 millió pengő fölé emelkedik, a legfőbb törekvés azonban arra irányul már a tervezet elkészítésénél, hogy az egyensúlyi helyzetet legalább oly mértékben valósítsák meg, hogy a pótdósszázalék emelésére ne legyen szükség.

A törvényhatósági jogú városok költségvetési adataival kapcsolatban nemrég tették közzé az 1941. évi helyzetről összeállított hivatalos statisztikai összefoglalást. A közleményből kitűnik, hogy tavaly a legnagyobb költségvetésű magyar törvényhatósági város Debrecen volt 13 milliós szükségleti és 12 milliós fedezeti adataival. Közvetlenül Debrecen után következett Szeged 8 millió 410 ezer pengős szükségleti és 6 millió 907 ezer pengős fedezeti adataival. A pótdó mindkét városban 80 százalékos volt. A harmadik helyet Pécs foglalta el 6 millió 510 ezer pengő szükségleti és 5 millió 943 ezer pengő fedezeti összeggel. A pécsi pótdó azonban mindössze 50 százalékos volt. Ugyancsak 5 milliós költségvetése volt Kecskemétnek, Kassának és Kolozsvárnak, a pótdó azonban Kecskemétnek 115, Kassán és Kolozsváron 75 százalékos volt. 4 milliós költségvetése volt Győrnek, Újpestnek, Nagyváradnak, Miskolcnak. Törvényhatósági városaink közül legkisebb költségvetéssel — 1 millió 457 ezer pengő — Komárom dolgozott. A legnagyobb költségvetésű megyei város Újpest (4 millió 300 ezer pengő), a legkisebb költségvetésű megyei város pedig Bánffyhunyad (194 ezer pengő) volt. A legnagyobb pótdó Kiskunfélegyháza és Hódmezővásárhely lakossága fizette, mindkét helyen 120 százalékos. Legkisebb volt Budafokon — 30 százalékos — a pótdó. A kereseti adó 5 és 7 százalékok között változott az összes városokban s tekintetben ugyanez a helyzet az idén is. Érdekes megállapítás az előbb említett hivatalos statisztikai kimutatásnak, hogy beleértve Budapestet is, törvényhatósági jogú és megyei városaink összes kiadása a múlt évben 334 millió pengő volt, amivel szemben csak 294 millió fedezetet tudtak beállítani, vagyis a költségvetésekben 50 millió pengő hiány mutatkozott, amit pótdóval kellett fedezni. Ezekből az összegekből azonban 196 millió szükséglet, 172 millió fedezet és 23 millió hiány a Székesfőváros-

ra esik, tehát a főváros egymaga minden tekintetben az 50 százalékos arányt is meghaladó költségvetési számokkal dolgozik, mint az összes vidéki törvényhatósági jogú és megyei városok együttvéve.

A tanulságos statisztikai összeállítás, ami azért is figyelemreméltó, mert, bár az idei általános költségvetési statisztika még nem készült el, azonban főbb vonalaiba és arányaiban a helyzet nem változott, a következő megjegyzéssel zárul:

„A városok költségvetésében nem a számok az érdekesek, hanem az a mód és az a feszültség, amellyel a városi élet folyik és a szolgáltatásoknak az a köre, amit a városok polgáraikkal szemben magukra vállalnak. De ezeknek az elemzésére ezek a keret-adatok nem elegendők. Az bizonyos, hogy városaink ma már túl vannak azon a szűk korlátozáson, amelyet a világgazdasági válság az előző pénzűbőség után rájuk kényszerített és nemcsak módjukban van, de köteleességük is, hogy fokozatosan kipótálják a szélesebb értelemben vett és szakadatlanul modernebbé, korszerűbbé váló közigazgatás hiányosságait.”

A gépesítéssel áll vagy bukik az ország agrárélete

Gazdaproblémák a mezőgazdasági javaslat vitájában

Budapest, július 3. A képviselőház pénteki ülését Szinyei-Merse Jenő alelnök nyitotta meg. Beterjesztette a 42-es országos bizottság elmúlt félévi működéséről szóló jelentést.

Tildy Zoltán, a Független Kisgazdapárt vezérszónoka szölt hozzá elsőnek a javaslatához. A javaslat ellen iratkozott fel, mert igen sok bírálni való talál benne, mégis mindenkinek örömmel kell fogadnia ezt a nagy horderejű javaslatot, melyet a kormány ilyen nehéz időkben hozott a Ház elé. Hangoztatta, hogy Magyarország át kell mentenie a mai világgazdasági mezőgazdasági termelés értékeit, mert ezek sokszorosan jelentősebbek lesznek a háború után. Határozati javaslatban kérte, küldjön ki a Ház vegyesbizottságot az árpolitika megvizsgálására és ez a bizottság az árpolitikát intéző valamennyi felelős tényező meghallgatása után tegyen részletes jelentést a képviselőháznak. A javaslatot nem fogadta el.

Csorba Sándor, a MEP második vezérszónoka leszögezte, hogy ebben a javaslatban régi kívánságok teljesülnek. Ezt a javaslatot a magyar közvélemény már évek óta előre szankcionálta. Időszerűnek tartja, mert az európai népek már most, a háború alatt kezdik lerakni az új európai gazdasági rend alapját. Kérte, hogy létesítsenek közadóból alapot és abból adjanak a termelőknek árkiegészítést. A földművelésügyi minisztérium megértette az idők szavát, hogy akciókon keresztül kell segítségére sietni a mezőgazdaságnak, különösen a kisbirtokos rétegnek. Az államnak nemcsak az irányítás, hanem bizonyos mértékben a beavatkozás is kötelessége a mezőgazdaság bizonyos ágaiában. A legnagyobb buzgalommal néz a gazdasági előjárói intézmény létesítése elé. Törvényesen biztosítsák, hogy a gazdasági előjáró ne bürokrata legyen, hanem idejének tekintélyes részét töltse a mezőn. A tagosítással kapcsolatban a parcellaminimum megállapítására törvényt sürgetett.

Ezután a mezőgazdasági gépesítés fontosságáról beszélt és rámutatott arra, hogy társzomszédságunkban lesz

a gépesített Ukrajna, amely ugyanazokat a terményeket termeli, mint mi. A többi fejezet rovására is növelni kellene a gépesítésre fordítandó összegeket, mert Magyarország agrárélete az elkövetkezendő évtizedekben a gépesítéssel él vagy bukik. A javaslatot örömmel elfogadja.

Gesztelyi Nagy László, a MEP harmadik vezérszónoka kijelentette, meggyőződése, hogy az elmúlt ötven év alatt a mezőgazdaságot érintően nem akadt még egy törvény, amelynek a javaslatához hasonló fontossága lett volna. A magyar mezőgazdasági életnek több mint ötvenesztendő kívánságát valósítja meg ez a javaslat, amely a földművelésügyi igazgatást a körülírt feladatoknak megfelelően átszervezi és közelebb hozza a néphez. A gazdasági felügyelet kettősségének megszüntetését kérte, mert nem csinálhatja ugyanaz az ember az agrárigazgatást és a termelésfejlesztést. A háború után nem lehet majd a mezőgazdasági termelést még a mai színvonalon sem tartani gépesítés nélkül, főleg a kisgépeket kell bevezetni a gazdaságokban. Növénytermelési szövetkezetek alakítását kérte. Végül arról az óriási pusztulásról beszélt, amely az elmúlt két év alatt az Alföld gyümölcsfaiban végbe ment: két éve még 1600 vagon barack ment ki Kecskemétről, most nem hiszi, hogy hárommal menne majd ki. Az állattenyésztés terén a minőségen kívül a mennyiségre is gondot kell fordítani. A javaslatot elfogadta.

Kedden délelőtt 10 órakor folytatják a vitát. Az ülés 2 óra előtt ért véget.

Belvárosi Mozi

Szombat, vasárnap

Fehér hajó

Az olasz tengeri háború névtelen hőseiről készült filmrész. A világ legnagyobb és legmodernebb csatahajója és annak személyzete a szerelői ennek a páratlan filmremeknek.

Legfrissebb UFA HIRADÓ

5. 7. 9

Korzóban

Szombat—vasárnap

TASNADI MARIA, KISS FERENC
PETROVICS SZVETISZLAV,
TITKOS ILONA, TÁRAY,
SOMLAY, RÓZSAHEGYI és
VASZARY PIRI főszereplésével

Európa nem válaszol

Széchenyi Mozi

Ma 5, 7, 9 órakor!

Hamispénz

izgalmas bűnügyi történet.

Azonkívül:

GYORS CSAPATOK

és UFA HIRADÓ.